

SZERKESZTŐSÉG
r. j. t. tele. Di. Ramaseter Róbert
KIADÓHIVATAL: Zrtér 2. l. e. 8.

Ara 5 lej

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Buz. Maria No. 33. Tel. 4-13

és a
LLOYD EXPRESS
Str. Gola No. 20. Telefon 14-55
hirdetési irodák vesznek fel

ÚJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI
Égész évre 1700 Lej
Félévre 900
Negyedévre 520
Lijhöz 110

X évfolyam • 130. szám
1929 Junius 12 Szerda
• 1689 év Sziván 4 •

Huszonhat állampolgársági bizonyítvány

Ma délután megint bekopogtatott szerkesztőségünkbe egy szerencsétlen „Heimatslos”, vagyis olyan ember, akinek a kerek földön sehol sincsen állampolgársága. Ez egymagában még nem különös szenzáció, hiszen Romániában több mint százezer ember szaladgál állampolgársági bizonyítvány nélkül és türelmetlenül várja az új állampolgársági törvényt, amely vissza kell adja a legjelentősebb emberi jogokat azoknak, akiket minden jogi és emberi logika ellenére fosztottak meg automatikusan kijáró állampolgársági joguktól. Még az sem különösen feljebbvaló méltó, hogy a szóbanforgó állampolgárság nélkül maradt polgár amióta megszületett — ennek kerek negyven esztendeje — Kolozsváron lakik, talán még Szamosfalváiig sem utazott el soha, szóval a legutóbbi példány a kolozsvári ös-lakosnak, az állampolgári listából mindig kidozták a nevét egy egyszerű „felöltölti” helyről jövő felebbezés határára.

Különösen érdekes ebben a mai látogatásban csak az, hogy ugyanabban a pillanatban, amikor vendégünk bősége nem összegyűjtött iratait az asztalra tergeti, számol be rendőri munkatársunk arról, hogy a kolozsvári rendőrség elfogott egy régóta körözött huszonhatnevű betörőt, akinél megmozdítása alkalmából kerek huszonhat darab állampolgársági bizonyítványt találtak. A soknevű betörőnek minden nevére volt egy szabályszerűen kiállított állampolgársági bizonyítványa. Az itt született és negyven éve itt adófizető polgárnak egy darab sem jutott, a nemzetközi betörőnek azonban, akinek ki tudja, hol ringott a bőrsője és melyik állam olyan szerencsés, hogy jogszerűt magának vallhassa, huszonhat állampolgársági bizonyítvány is jutott.

Érdemes ezen elgondolkozni a törvényt hozó és a törvényt végrehajtó uraknak. Ez az igazolványos és lajstromozási rendszer homlokegyenest az ellenkezőjét éri el annak, mint amire valóban szánták. Csak a becsületes és dolgos polgárok ezreinek okoz rengeteg vezgatúrát, költséget, fáradságot és munkaidő-vesztést, de egyáltalában nem segít megismertetni az országot a nyanus elemektől. Sőt, míg az ország dolgos polgárainak jelentékeny száma a részére meg nem szereshető igazolványok hiányában úgy jár-kél az országban, mint egy fegyenc a ketrecében, addig a fegyháztöltelék szükség esetében huszonhat darab állampolgársági bizonyítvánnyal is tudják magukat igazolni.

Igy megy ez az egész vonalon. A kolozsvári rendőrségre nap-nap után sorra citálják be Kolozsvár városának ama közismert polgárait, akik az elmúlt évtized uttlevelet váltottak. Állítólag az derült ki, hogy sokan közülük, akik legalisan szerezték meg az uttlevelet, bizonyos panamázi tisztviselők jóvoltából hamis bélyeggel ellátott uttlevelet utaltak. Ugyanakkor azonban egészen biztos, hogy a szélhámosok légiója, aki agyafurt szélhámosággal szerzte meg uttlevelet is, vigan utazik ke-

resztül-kasul országhatárokon anélkül, hogy valaha is molesztálnák az uttleveleért.

Minden nehezítés: az uttlevel, vagy egyéb igazolvány kibocsátásának egyéb megszorítása csak a szélhámosok, gonosz tevők és politikai kalandorok malmára hajtják a vizet és minden körülmények között könnyen meg tudják szerezni igazoló papírjaikat, míg azok, akik családjuk egzisztenciája érdekében szaladgálnak hivatalról-hivatalra különböző bizonylatokért, vagy uttleveleért,

szinte legyőzhetetlen nehézségekkel találják magukat szemben. A legfőbb idején már, hogy ez a helyzet gyökeresen megváltozzék és ne a dolgos állampolgárok ezreit kezeljék notorius fegyencelent, akiknek csak százszoros igazolás lehet kiadni egy feltétlenül szükséges új igazoló papírost.

A készülő állampolgársági törvényjavaslat számot kell vessen ezzel a helyzettel, de számot kell vessenek az összes közigazgatási faktorok is, akiknek kezében van letéve ez az egész igazol-

tatási és lajstromozási rendszer szabályozása. Vissza kell helyezni törvényes jogaiba az állampolgárokat s meg kell szüntetni egyszer már végre a társadalomból való hivatalbéli kizártságot. Az ilyen intézkedéseknek bizonyára csak hasznát fogja látni az ország, mert ha a hatóság közegei fel fognak szabadulni attól, hogy a tisztességes állampolgárokat valóságos rendőri felügyelet alatt tartásuk, több idejük és energiájuk fog jutni eredeti hivatásuknak, a gonosztevők üldözésére.

Dawes tábornok, Amerika új londoni követe személyesen hozza kormánya meghívóját Macdonald részére

Az angol választások végző eredménye. Javult az angol király állapota

London, junius 11. — A választások végző eredményéből már csak egy mandátum hovatartozandósága nem ismeretes. Az egy mandátum a rugby egyetem mandátuma s ennek betöltésére esjtörtő kőn kerül a sor. A pártok számaránya jelenleg a következő: munkáspárt 289 (160), konzervatívpart 259 (399), liberálispart 58 (46), pártokivüliek 8 (10).

London, junius 11. — Dawes tábornok, Amerika új londoni nagykövete pénteken veszi át a nagykövetség vezetését. Londoni diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy Dawes fog közvetíteni Macdonald amerikai utja tekintetében. A Daily News ezzel a hírrel kapcsolat-

ban azt írja, hogy a szentélyes tárgyalások eszméjét Hoover kezdeményezte közvetlenül délamerikai útjának befejezése után Hoover annakidején egy amerikai újságírónak nyilatkozatot is adott a tekintetben s az illető publicista, egyik nagy amerikai lap munkatársa, a Hoover-nyilatkozat megjelentetése után, előbb Ottawába, majd innen az angol fővárosba utazott s hivatalos helyen is puhatólózott a közvetlen személyes megbeszélések lehetősége felől. A lap szerint Baldwin annakidején kijelentette, hogy amennyiben pártja győztes marad a választásokon, eleget fog tenni a meghívásnak s Amerikába utazik, hogy a

közvetlen tárgyalásokat Hooverrel és a nácsadóival megkezdje a két hatalmat érdeklő függő kérdésekről. Macdonald tehát a lap szerint örökségképen vette át Baldwinól az amerikai ut kötelezettségét. Diplomáciai körökben azt is határozottan állítják, hogy Dawes formális meghívást hoz magával Macdonaldnak az amerikai látogatásra.

London, junius 11. — Az angol király ma sétát tett a windsori parkban. Az uralkodó közérzete jó.

A király környezetéből cáfolják a pöstyéni utókoráról a sajtóba került híreket. Az uralkodó a nyarat is Angliában fogja töltetni.

A kisantant államai táviratilag utasítják Titulescut, hogy a népszövetségi tanácsülésen tegye szová a magyar revíziós mozgalmat

Táviratváltás Titulescu és Belgrád-Prága között. Grigorcea budapesti román követ szóbelileg adta át Valkó külügyminiszternek Románia demarsát

Páris, junius 11. Politikai körökben rendkívüli érdeklődéssel fogadták a lapok tudósítóinak azt a Belgrádból származott hírt, hogy a jugoszláv fővárosban megjelenő „Politica” című napilap közlése szerint a kisantant államok külügyminiszterei megállapodtak abban, hogy Titulescuhoz távirati felkérést intéznek Madridba, hogy ejtse módját annak, hogy a tanácsülésen a kisantant képviselőiben szová tehesse a magyar revíziós mozgalmat. A magyar irredenta — írja a „Politica” — melyet Bethlen miniszterelnök május huszonhatodik beszédében hivatalos kormányprogrammá tett, a legnagyobb aggodalommal tölti el Középeurópa békéjét, illetően a Magyarország szomszédos államokat s így érthető hogy a Népszövetség figyelmét is rá akarják terelni a békezsavaró jelenségekre.

A Havas távirati iroda közlése szerint ebben a kérdésben hosszabb táviratváltás folyt le Titulescu és Belgrád, valamint Titulescu és Prága között s ezért előre is

biztosítottak látszik, hogy Titulescu akcióját a Népszövetségen kívül Benes és Kumanudi teljes erővel támogatni fogják.

Budapest, junius 11. A román kormánynak a magyar kormányhoz intézett demarsát Grigorcea budapesti meghatalmazott miniszter szóbelileg hozta tudomására Valkó magyar külügyminiszternek. A román követ ez alkalommal rámutatott arra, hogy mindig, amikor a magyar kormányról bármiféle információt kértek Romániától, vagy valamilyen támogatni kellett Magyarországot, a román kormány mindenkor a leghatározottabb magatartást tanúsította a magyar kormány irányában. Ez megnyilvánult akkor is, amikor a magyar kormánynak a konszolidációs kölcsönre volt szüksége. Az utóbbi időben azonban a román kormánynak a két ország közötti kapcsolatok kimélyítésre irányuló törekvésére a magyar kormány bizonyos ellenséges magatartással válaszolt, ami a román kormányt arra kényszerítette, hogy Ma-

gyarországgal szembeni magatartását revidálja. Ezért a kisantant többi államaival együtt elhatározta, hogy a helyzet tisztázására kampányt indítanak, mert a magyar kormánynak az utóbbi időben tanúsított magatartása, ahelyett, hogy az általános békét szolgálná, Európa békéjének megbolygatására vezet.

A magyar kormánynak a román kormány szóbeli demarsára adott válasza e pillanatban még ismeretlen. A román demarshoz hasonló hangú demarsot adott át a magyar kormánynak a jugoszláv meghatalmazott miniszter is.

A magyar kormány hivatalos lapjai úgy állítják be ez utóbbi eseményeket, mint amelyeknek a bécsi optánstárgyalások feltétlen megszakítására kell vezetniök. Ennek dacára is a román kormány fenntartja azt az ajánlatát, hogy százmillió háboru előtti aranykoronát hajlandó fizetni a magyar optánsoknak.

A román demarssal kapcsolatban egyébként liberális körök is mindenben aláírják a kormány álláspontját.

MI
szór model-
és exotikus
pícsó ár-
kalapazon
R. Ferd. 8.
Pana-
48 óra alatt
ankészülnek.
minden elő-
megtelt a
közönség
vissza-
sót. Az elő-
ávozott min-
sebb, mé-
sebb filmet
Nagel
Fréd Nib-
ált, az min-
re való te-
riási anyagi
a filmet.
enyvedély lát
or.
kor.
7.kor.
előadás al-
helyárakkal:
1 órákor kez-
A legkisebb
kerül szin-
ér falai ma-
leső pénzért
z okvetlenül
árak: 50, 40,
k pályázatot
zsido elemi
k tanítói ál-
román ál-
k a törvény
alapos héber
k és eddigi
letmódjukat
velv perfekt
yekben kor,
valamint az
dők, meg-
felszerelve,
haz: Szegő
imére adan-
elemi isko-
szerint. Pá-
ius hó 5.
n.
elemiiskola
re
ÉSEK
j, vastagabb
rdetés 50 lej.
edvezmény.
ndő, jegyes
portó bélyeg
díja 250 lej.
gens idősebb
zsidoasszony,
román, német,
yettesnek vagy
tek mellé eszt-
tegegápolónak
k. — Kossuth
25.
égett zsidó-
émet, román,
nyelvtudással,
épirónó, állást
ossuth L.-u. 25.
enap írissep
kóser teljes,
turo kapható
z Ignáchnól,
Decebal (völ-
). 36. alát.

EGYESÜLETI ÉLET

Somér-majális. Vasárnap számunkban megírtuk, hogy a helyi somér gdud egy hatalmas nyári ünnepély rendezését határozta el. Ma már hivatalos értesítést kaptunk, hogy a munkabizottság szakadatlanul dolgozik, hogy ezen ünnepélyt minél impozánsabbá tegye. Leveleinkben azt írják, hogy az ünnepély programját csak pár nap múlva közölhetik, arravaló tekintettel, hogy oly új-szerű meglepetéseket akarnak szolgálni kelkes publikumuknak, amely emlékeztessék tegye ezen ünnepélyt. Csütörtöki számunkban már közölni fogjuk az ünnepély helyét, idejét és programját.

A Kórházegyesület szilágyesehi gyűlése. Az Erdélyi Zsidó Kórházegyesület június 9-én, vasárnap délelőtt Szilágyesehiben tartott propaganda gyűlést melynek keretén belül az egyesület szilágyesehi csoportja megalakult. A gyűlésen a központból résztvettek dr. Sebestyén József elnök, aki egyetlen heti pihenő napját már hónapok óta arra áldozza, hogy fáradságot nem ismerő módon járja be a vidéki városokat a cél érdekében, továbbá dr. Elekes dr. Goldenberg és dr. Ornstein. A szilágyesehi zsidóság teljes számban jelen volt, Egerhát, Sülelmed és Hadad szintén képviselve voltak. A gyűlést dr. Krausz Béla hitközségi elnök nyitotta meg, aki a kórházegyesület vándorapostolait meleg szavakban üdvözli és bejelenti, hogy a hitközség évi 5000 lejt szavazott meg az egyesületnek. Dr. Sebestyén és Goldenberg buzdító szavainak hatására a jelenlevők az egyesületnek 120.000 lejt ajánlottak fel, melyen kívül özv. dr. Gál Farkasné egy rövid, de annál érzelmesebb beszéd kíséretében a Nőegylet nevében egy 50.000 lejes ágyalaptványt jelentett be. A határozati javaslat felolvasása után megalakították a tisztikart az alábbiakban. Diszelnök Klein Salamon főrabbi ügyv. elnök dr. Krausz Béla, alelnökök: dr. Kertész Samu és dr. Szász Antal, Blau Dezső (Hadad), pénztáros Lövi Mór, ellenőr dr. László Sándor és Wohlberg Wilmos (Egerhát), titkárok dr. Keller Ernő és dr. Friedmann A., választmány: Lebovits Jenő, Jakobovits Aron, Zilberger Miklós, Reich Sándor, Weinberger S. (Egerhát), Hoffmann J., Blau J., Lichtmann B., Wohl (Doba), Hoffmann B. (Illésfalva), Goldfarb J., Spitzer N., Königstein L., Mózes F., Havas E., Hölgyválasztmány dr. Gál Farkasné, dr. Szász Antalné, dr. Kertész Samuné, dr. Rosenfeld Salamonné, Friss Sándorné, Lebovits Jenőné és Kovács Károlyné. Az új választmány a gyűlés után azonnal hozzálátott, hogy a meg nem jelenteket is bevonja a kórházi akcióba.

A VILÁGHIRŰ

Marcel Guerlain

illatszergyár

PARIS

közi, hogy semmi közössége nincs azokkal a cégekkel, amelyek nevével visszaélve, cikkeiket neve alatt árusítják.

MINDEN EREDETI

Marcel Guerlain készítmény egy a vezérképviselő által aláírott és lebélyegzett az eredetiséget igazoló ellenőrző szelvényt tartalmaz. Csakis speciális szaküzletekben kaphatók.

Trozkij beutazási engedélyt kért Macdonaldtól?

London, június 11. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Trozkij Konstantinápolyból felkérésintézet Macdonald miniszterelnökhez, melyben egészségi okokra hivatkozva kérte, hogy engedélyezze a kormány beutazását Angliába.

A Morning Post tudósítójának közlése szerint a távirati kéréssel egyidejűleg Trozkij fia a konstantinápolyi angol konzulhoz már vizum iránti kérést

is benyújtott atyja részére, melyben Trozkij az orvosi kezelgetésén kívül azt hozza fel kérésé indokául, hogy tudományos munkálkodását Angliában szeretné folytatni.

Trozkij kéréséről szóló hír hitelességéhez egyelőre még szó fér. Ha a hír igaznak bizonyul, politikai körökben méltán várhatják érdeklődéssel Macdonald döntését a beutazási engedély ügyében.

Őrületségi rohamában agyonlőtte a fiát egy német földbirtokos, mert nem akarta, hogy az is megőrüljön

A gyilkosság után néhány nappal kirabolt két turistát hölgyet

Wernigerode, június 11. Wernigerode rendőrsége titokzatos rablótámadás ügyében nyomoz. A Glashüttenwegeren tegnap este két eszméletlen fiatal nőt találtak, akik az első segítség után elmondották, hogy kiránduláson voltak a Brock-hegységben, ahonnan visszatérőben egy ismeretlen férfi támadt rájuk.

Pisztollyal agyba-főbe verte őket, elszedte értéktárgyaikat, majd otthagya őket eszméletlenül az út porában. Gyűrűiken és huszonöt márká készpénzüknél kívül az ismeretlen támadó a fényképezőgépjüket is elvitte.

A rendőrség néhány órával a rablótámadás felfedezése után már le is tartóztatta a tettest, egy környékbeli föld-

birtokos személyében, akire az egyik wernigerodei szállodában akadtak rá. A férfinél három töltött revolvért találtak. Rövid ideig tartó konok tagadás után beismerte a rablótámadást, majd azt a meglepő vallomást tette, hogy maga sem tudja, miért követte el a rablótámadást.

Idegei teljesen összeroppantak, mint-hogy néhány nappal ezelőtt agyonlőtte egyetlen tízéves fiát, akinek holttestét a Brock-hegységben ásta el. A borzalmas gyilkosság után találkozott a két hölgygel s valami belső kényszer ösztönözte a rablótámadásra. Fiát azért gyilkolta meg, mert nem akarta, hogy a fiút is elragadják az az átkozott szenvedély, mi neki örökölt betegsége.

„Olaszország nem akar többé Európa betegágya lenni“

Az olasz egészségügyi miniszter kitiltotta az összes klimatikus üdülőhelyek és gyógyfürdők idegen vendégeit Pánik az olasz szállodások és penziótelep tulajdonosok között

Budapest, június 11. A „Reggel“ című lap Rómából keltezett jelentése nyomán hihetetlennek látszó hírt közöl. Értesülése szerint az olasz egészségügyi miniszter legutóbbi rendeletével kitiltotta az idegen állampolgárságu vendégeket az összes olaszországi klimatikus üdülőhelyekről és gyógyfürdőről. A furcsa és hihetetlen rendelet indokolása meglepően rövid a Mussolini frazeológiájára vall.

— Olaszország nem akar többé Európa betegágya lenni.

A rendelet az Olaszországban üdülő külföldi betegek között nagy megrázkóztatást, a közelebről érdekelte olasz állampolgárok között pedig leirhatatlan pánikot idézett elő. Az összes olaszországi szállodák és penziók husz százaléka ugyanis kimutatások szerint ide-

gen vendégekből él. Ezeket kívül a nevezetesebb olaszországi üdülőhelyek beenszüllött lakossága szinte száz százalékban az idegeneken keresi meg valamilyen formában a kenyerét. A rendelet tehát elsősorban sújtotta az érdekelte olaszokat, mert a külföldiek máshová is elvethetik üdülésre szánt pénzeiket, az idegenekre alapított szállodák és penziók azonban a rendelet következtében becsukhatják kapuikat.

Hír szerint a rémült olaszok küldöttsegíleg akarják felkeresni Mussolinit, hogy visszavonassák vele a rendeletet. Az indoklás ugyanis frappáns és kifejező ugyan, de az olasz vendéglősök és penzióteleplajdonosok véleménye szerint távolról sem ér annyit, hogy miatta érdemes volna lemondani a pénzes idegenek látogatásáról.

Testvérgyilkos, aki meggyilkolt fivérének neve alatt élt tovább

Egy festő meggyilkolta a bátyját és elásta holttestét

Stuttgart, jun. 11. Württemberg esőndes fővárosában, Stuttgartban, különös bünygyi eset tartja izgalomban a kedélyeket. Két művésztestvér, Anton és Ludvig Schöning festők együtt laktak Ulmban egy közös lakásban. Ludvig

házasember volt, de a hitvesi hűségét nem nagyon respektálta. Felesége sem volt valami mintaházasszonynak nevezhető, azonfelül azt beszélték róla, hogy saját sógorával tart viszonyt, ami a két fivér között gyakori összetűzésre adott

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fődösobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és főudvarműhely. Bár-Bufiet.

Rendkívüli leszállított szobákra!

okot. Az elmúlt év decemberében a két fivér kirándulást tett. A kirándulásról azonban csak a fiatalabb Anton jött vissza, aki elmondotta sógorójának, hogy fivére egy fiatal leánnyal „elbűvölt” Svájcba és valószínűleg nem igen fog visszatérni. Schöningé nem volt kétségbeesve, hanem elhatározta, hogy most már semmilyen körülmények között sem marad Ludvig felesége, hanem hozzáment sógorához. Addig is, amíg a válóper el fog dőlni, együtt fognak maradni. Azonban nehogy Ulmban megszöjjék őket, átmenetilek Stuttgartba lakni, ahol nem ismerték őket.

A fiatalok átköltöztek Württemberg fővárosába, közös lakásba. A rendőrségen pedig mint Ludvig Schöning és felesége jelentették be magukat. Minden simán ment, senki nem törődött a házaspárral és Anton bátyjának nevét használva, igénybe vette a munkanélküli segélyt, sőt egy régebbi fogházbüntetését is levette helyette.

Hónapok multak el és minden a maga rendjén ment. Egy véletlen azonban az egész kártyavárat megsemmisítette. Egy napon ugyanis Schöningé látogatást kapott, egy barátinőjét, aki a legnagyobb csodálkozással látta, hogy Ludvig helyett Anton lett barátinőjének a férje. A dolgot nagyon titokzatosnak látta és erre említést tett egy rendőrtisztviselő ismerősének. A rendőrség megindította a nyomozást és kihallgatta Schöningé, aki hosszas tagadás után könnyek között elmondotta, hogy hites férje eltűnt és eltűnté óta semmi hírt nem kapott tőle. Erre a rendőrség letartóztatta Anton Schöninget, aki kihallgatása során tagadta, mintha valaha is tudott volna fivére eltűnéséről. Később azonban megdöngölte a dolgot és meglepő vallomást tett. Elmondotta, hogy egy veszekedés közben fejszével úgy ütötte fejbe fivérét, hogy nyomban meghalt. Ettől annyira megijedt, hogy azonnal eltakarította a kertben és felesége előtt úgy tünötte fel a dolgot, mintha fivére megszökött volna Svájcba.

A rendőrség Anton Schöninget ezt a vallomását jegyzőkönyvre vette, de tovább nyomozott, mert az a meggyőződése, hogy Schöning előre megfontolt szándékkal gyilkolta meg fivérét. A nyomozás kiterjedt arra is, vajjon Schöningé nem vett-e részt a gyilkosságban. Mindeközben figyelemreméltó mellékfövelemény, hogy a testvérgyilkos szintén házasember volt, sőt két gyermek apja, aki azonban elváltan élt feleségétől.

A rendőri intézkedésre Ulmban kiásták a meggyilkolt fivér holttestét. A rendőrorvos fogja megállapítani, vajjon emberölés, vagy gyilkosság esete forg-e fenn. Anton Schöninget átkísérték az ügyészségre, feleségét azonban le sem tartóztatták.

Hirdessen az Uj Keletben

Milyen könnyű az ember, a

Milyen könnyű amikor nyaral e a „Berliner Tag” ben, amelyet nev dősokhoz intézett val. A feleletet r kérdezett notabil fényt vet arra is, vatos olvasmán

Rudolf Bellin

vetkezőket mond

— Egészen ősz

nyári szabadságn

gammal viszem l

veit. De nemcsak

vasmányokat sze

alatt, hanem oly

hon nem tudok o

memet más probl

ni fogom Doszto

gét, Berget és G

szem, ez az utóbbi

zül még a legakt

Katharina von

— Nagyon szer

ságidőm alatt pe

élvezettel. Utítás

csomagolva Herb

Wittelsbacher”, E

„In Westen nichts

„Jahrgang 1902”.

ből meg akarom t

hogyban bánjon 2

vel.

Ezenfelül állan

„Zarathustra” és

sze, amelyből töb

tudni, hogy az al

pénzt magának. C

Stael: „Deutschla

amelyet száz évv

amely miatt a k

te. A könyv v

hogy Németorszá

mokratizálódott s

Gottfried Benn:

En Dániába

egyik falujába. C

kns növényzöttel

és csodaszép tenge

itt igazán élvezni

Mann: Sieben Jah

natürliche Unglei

M. L. Larson: „A

és Ewald Wasmut

kus világképről.

Ernst Weiss ír

Jó idő esetén

használni, hogy r

jak. Esős időben

színeidei könyvet

romezoréves Odys

ben az ember nap

torságot és szab

Mario Fleisser:

Amikor utazom,

mű dolgokat olv

olvasni Herber S

Fest” című munká

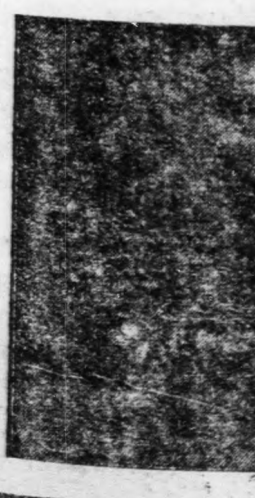
Arnolt Bronnen

Barbara La Harr

séggel megírott k

ban olyan érdekes

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

Orth. Zsi

IRÓK ÉS IRÁSOK

Milyen könyveket olvasson az ember, amikor nyaral?

Milyen könyvet olvasson az ember, amikor nyaral? ezt a kérdést vetette fel a „Berliner Tageblatt” egy körlevelében, amelyet neves művészekhez és tudósokhoz intézett a nyaralás alkalmával. A feleletek nemcsak magát a megkeresett notabilitást jellemzik, hanem fényt vet arra is, mik mostanában a divatos olvasmányok.

Rudolf Belling, a híres szobrász, a következőket mondotta:

— Egészen őszinte leszek. Én, ha nyári szabadságra fogok menni: magammal viszem Edgard Wallace könyvét. De nemcsak az egész könnyű olvasmányokat szeretem szabadságidőm alatt, hanem olyanokat is, amiket otthon nem tudok olvasni, mert a figyelmet más problémák kötik le. Olvasni fogom Dosztojevszky műveit, Zweigét, Bergét és Goethe Faustját. Azt hiszem, ez az utóbbi könyv mindvégig köziül meg a legaktuálisabb.

Katharina von Oheim:

— Nagyon szeretek olvasni. Szabadságidőm alatt pedig kettőzött erővel és élvezettel. Utitáskimba máris be van csomagolva Herbert Eulenberg: „Die Wittelsbacher”, Erich Maria Remarque: „In Westen nichts Neues”, Ernst Gläser: „Jahrgang 1902”. Az utóbbi két regényből meg akarom tanulni, hogy az ember hogyan bánjon 22—25 éves gyermekeivel.

Ezenfelül állandó kísérőim lesznek: „Zarathustra” és a Faust második része, amelyből többek között meg lehet tudni, hogy az állam hogy szerezhet pénzt magának. Olvasom ezenfelül De Staël: „Deutschland” című munkáját, amelyet száz évvel ezelőtt írtak és amely miatt a szerzőt Napoleon üldöztette. A könyv világosan megmutatja, hogy Németország milyen kevéssé demokratizálódott száz esztendő óta.

Gottfried Benn:

Én Dániába utazom az Oeresund egyik feljében. Csodálatos hely tropikus növényzettel, reugeteg liliommal és csodaszép tengerrel. Azt hiszem, hogy itt igazán élvezni fogom majd Heinrich Mann: Sieben Jahre, Wilhelm His: Die natürliche Ungleichheit der Menschen”, M. L. Larson: „A szovjet szakembere” és Oswald Wasmuth könyvét a mechanikus világképről.

Ernst Weiss író:

Jó idő esetén fehér papirost fogok használni, hogy rajta egy könyvet írjak. Esős időben a legnagyobb színdírei könyvet fogom olvasni, a háromszereves Odüsszeát. Ebben a könyvben az ember napot talál, tengert, bátorságot és szabadságot.

Marie Fleisser:

Amikor utazom, szeretek rohanó ütemű dolgokat olvasni. Ezért el fogom olvasni Herber Schlüter: „Das späte Fest” című munkáját, el fogom olvasni Arnolt Bronnen: „Film und Leben Barbara La Harr” egy fagyos hidegséggel megírt könyvet, amely azonban olyan érdekes és vonzó, mint a leg-

jobb film. Még egyszer el fogom olvasni: „Das Buch des Daniel Drew” című munkát, amely egy amerikai milliárdos természetrajzát adja.

Dr. Wilhelm Hiss, a berlini egyetem rektora ezt mondotta:

— Az emberek, akik utaznak, a legkülönbözőbb olvasmányokkal látják el

magukat és ezzel önmagukról is véleményyt adnak. Vannak, akik csak újságot és folyóiratot vesznek magukhoz, vannak, akik könnyű olvasmányt és a harmadik kategória, az olyan ember, aki olyan olvasmányt visz magával, amit otthon, a napi munka mellett nem tud olvasni. Azt hiszem, hogy pihenő

ideje alatt át tudja majd teljesen élvezni a könyvet. Én amellett vagyok, hogy az ember pihenőideje alatt egyáltalán semmiféle nyomtatott dolgot ne olvasson, pihenesse idegeit és amikor kipihente magát, akkor vegye elő azt a könyvet, amelyik hozzá lelkileg legközelebb áll.

A rajnai megszállás megszüntetésének ügye áll előtérben Madridtól Londonig

Stresemann akciója a megszállás megszüntetése érdekében. Briand is keresi az érintkezést Stresemannal. Az angol kormány feltétlenül visszavonja csapatait

Madrid, június 11. Primo de Rivera miniszterelnök tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Grandi olasz külügyi államtitkárral, aki ezután audienciára ment Alfonz spanyol királyhoz.

Az olasz külügyi államtitkár ma is különösebb aktivitást fejt ki, amennyiben a déli órákban felkereste Briand francia és Stresemann német külügyminisztereket.

A lapok azt írják, hogy Primo de Rivera és Grandi tárgyalásain meggyezés jött létre az északafrikai olasz-spanyol együttműködés kérdésében.

London, június 11. A „Daily Telegraf”

közlése szerint Stresemann Madridban azon fáradozik, hogy konferenciára hívja össze Hágába a locarnói szerződést aláírt hatalmakat, hogy a jövőteli tervezet elfogadása után megkezdhesék a rajnai kiürítés módozatainak tárgyalását.

Páris, június 11. A „Chicago Tribune” párisi kiadásának közlése szerint Madridban Briand keresi az érintkezést Stresemannal, hogy vele a két országot közösen érdeklő kérdésekről megbeszéléseket folytasson.

A lap valószínűnek tartja, hogy amennyiben a kormányok elfogadják a Joung

tervezetet, a rajnai megszállást szeptember elsején feltétlenül likvidálják.

London, június 11. A „Daily Herald” cikkében beavatott helyről származó információk alapján azt írja, hogy az angol kormánynak elhatározott szándéka a brit csapatokat visszahívni a Rajnavidékéről még abban az esetben is, ha a megszállás likvidálása tekintetében nem is jöhetne létre meggyezés a belgákkal és a franciákkal. Ez a hírforrás hangsúlyozni kívánja, hogy az angolok nem fognak törődni azzal, hogy a franciák és belgák a továbbiakban mit tesznek, Anglia a maga csapatait kivonja a német megszállott területekről.

Rengeteg emberélet esett áldozatul a szamosmegyei árvizkatasztrófának

(Cluj-Kolozsvár, június 10. Az Uj Kelet tud.) Hétfőn este és kedd délelőtt az első nagy kánikulai meleg nyomán országsszerte zivatarok pusztítottak, amelyek Besszarábiában és a Szamos mentén valóságos katasztrófális méreteket öltöttek. A Szamosvölgye felett hétfőn este kilenc órától éjjel két óráig tartó zivatar dúlt, amely egyes helyeken valóságos felhőszakadás méreteit öltötte magára. A szakadatlanul tartó eső következtében a Szamos kiáradt medréből és az alacsonyabban fekvő falvakat előntötte az ár, eddig még felbeosúlhetetlen károkat okozva és számos emberáldozatot követelve magának.

Pánik a dési színházban

Désen valóságos pánikot okozott a vihar, amelyet dübörgő mennydörgések és egymást sűrűn követő villámlások kísérték. A színházban Miss Amerikát játszotta Fekete Mihály társulata. A villámesapást követő esattanás és a váratlanul beállott sötétség pánikot idéztek elő a közönség körében, melyek azonban szerencsére komoly következmény nélkül maradtak.

Annál tragikusabb és katasztrófálisabb méreteket öltött a zivatar a Szamosvölgyében. Éjjel 12 óra tájban szörnyű zivatar zúdult a vidékre. Galambtojás nagyságú jégdarabok hullottak alá a hatalmas felhőszakadás nyomán a környező hegységekről széles hőmpölygessel indult le a víz. A kis patakok megdagadtak, kiáradtak medrükéből és

az ár rátört a gyanutlanul alvó s mitsem sejtő szerencsétlenek házára. Különösen szörnyű volt a pusztulás Ormány és Kérő községekben.

Tragikus halálesetek

Ormány mellett az ugyanolyan nevű patak folyik, amely kiáradt a medréből a rendkívül alacsonyan fekvő falut teljesen elborította. A patak partján lakó Weisz Lázár háza lett az ár első áldozata. A kereskedő feleségét és három gyermekét ellenállhatatlanul erővel ragadta magával a rombadőlt házból a patakból kitóduló víztömeg ellenállhatatlan erője. Weisz Lázárnak sikerült szinte csoda folytán egy fa tetejében megkapaszkodni és ma reggel, az ár elvonulása után ott találták meg, dermedten és félig alétlan, karjai görcsösen kapaszkodtak a fa ágaiba, feleségének és gyermekeinek holttesteit a falu határában tette le a visszavonuló ár.

Poklostelke községben Klermann Lajos odaváló lakos feleségét sodorta magával az árvíz. A szerencsétlen asszony egyedül aludt az Ormánpatak partján lévő házan, álmában lepte meg az áradat. Az asszony holttestét ugyancsak sikerült ma reggel megtalálni. Az éjjeli istentület végig az egész Szamosvölgyén hihetetlen és leírhatatlan pánikot okozott az emberek között. Az alacsonyabban fekvő helyekről házaikat, mindenüket hátrahagyva, kétségbeesetten menekültek az emberek védettebb helyekre.

Szentgotthárd községben ugyancsak több emberáldozatot követelt a vihar.

A nagyiklódji borzalmas pusztítások

Általában az emberáldozatok számát lehetetlen megállapítani, mert az árvíz sújtotta falvakból igen sokan eltűntek és ezekről senki sem tudja, hogy vajon életben vannak-e még, vagy sem. A legsúlyosabban talán az ugyancsak völgyben fekvő Nagyiklódot érte az ár. A víz számos házat ütött el s egy viskóban álmában lepett meg egy család, anyát és négy gyermeket, akiknek ma már csak holttesteiket találták meg. A dinnyetermés a katasztrófa példájává lett. Az áradat hatalmas károkat okozott a szépek ígérkező termésben, melyet egyes vidéken teljesen megsemmisített. Ugyancsak katasztrófális hatással volt a vihar és különösen a jégverés a gyü-

mölcsstermesre is. A vizáradat számos helyen elmosta a vasuti töltést. Bethlen és Naszód között a vasuti összeköttetés megszakadt. Ma délelőtt Kolozsvárról három óras késéssel érkeztek be a vonatok Dére, egyes helyeken azonban napokat fog igénybevenni, míg a vasuti pálya ismét rendbehozható lesz.

A kolozsvári járás

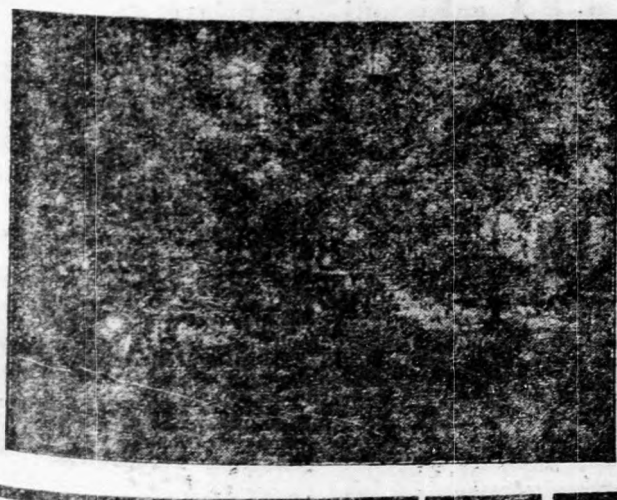
A Szamosmentén tomboló viharból Kolozsvárnak is jutott ma délelőtt köztől. Tizenegy óra tájban fekete felhők tornyosultak az égen és a városra valóságos sötétség borult. Hirtelen hatalmas szélvihar kerekedett, amelyet rövidesen felhőszakadás váltott fel. Öt perccel keresztül csaknem diónagyságu jégdarabok hulltak a városra, melyek több ház ablakait bezúzták. Szerencsére egy a kísérteties szélvihar, mint a jégverés csak igen rövid ideig tartottak és a vihar tovább vonult, anélkül, hogy súlyosabb károkat okozott volna. A kiáradt Nádas a Brétfü környékén kicsapott medréből és a víz több ház pincéjébe behatolt. Ugyancsak előntötte az ár a javítómtézet kerítjét is. Emberéletben azonban Kolozsvárott nem esett kár.

Ujabb halottak

Dési tudósítónk telefonálja az esti órákban, hogy most kezdenek csak tulajdonképpen kibontakozni az árvizkatasztrófa tényleges méretei. Egyre másra kerülnek elő a fatális éjszakán eltűnt emberek holttestei, de még mindig igen nagy azoknak a száma, akikről 24 órával a zivatar után sem sikerült holtüket megállapítani. Igen valószínű, hogy ezek valamennyien az itéletű áldozatai lettek.

Ormány községben Puscas Ion 65 éves és Lunc Simion 50 éves földműves holttestét sikerült agnoszkálni, akiket az ár elől való menekülésük közben villámesapás sújtott halálra. Pop Joan és felesége az áradat szennyes hullámaiban lelték halálukat. Szamosújvárról a délelőtti folyamán katonasajóval rendeltek ki Ormányba, a mentőmunkálatok megkezdésére. A falu teljesen felülva, csaknem az egész lakosság hajléktalanná vált és valamennyiüknek teljes állatállománya elpusztult. Bethlen község határában Christ földműves ökrösszekerén hatartartott, midőn a rozoga szamoshidat az áradat elsodorta magával. A paraszt a vizbefult,

Orth. Zsidó Internátus Oradea-Nagyvárad, Szaniszló-utca 13.

Jól berendezett internátusunk teljes kényelmet és otthont biztosít a nyári iskolai szünet alatt július és augusztus hónapokra 8—10 személy részére.

Parkos-kertes udvar. Higienikus, izletes kóser ellátás. Teljes panzió napi 200 Lei.

Püspök- és Félix-úrdőkhöz egész nyáron félóránként autbuszjárat.

Hotel

szobákra!

berében a két kirándulástól Anton jött sógornőjének, csúnyán „állo-tilleg nem igen nem volt kéz-za, hogy most yek között sem hanem hozzá- amíg a vál- gnak maradni n megszólják a lakni, ahol

Württemberg fő- A rendőrség- mig és feleség- Minden simán a házaspárral ét használat, külti segélyt, sőt tését is lelték

minden a maga en azonban az misitette. Egy látogatott ka- a legnagyobb Ludvig helyett a férje. A dok- tatta és erre szaviselő isme- megindította a a Schönigné, könnyek között férje eltűnt és em kapott tőle. őztatta Anton isa során ta- azonban meg- lepjő vallomást te veszekedés te fejbe fivéré, Ettől annyira eltakarította a gy tüntette fel egészűkött volna

hőnignek ezt a vette, de to- z a meggyőző- őre megfontolt fivéré. A nyo- ajjon Schönigné osszagban. Min- b. mellékkör- kos szintén há- ernek apja, aki égétől.

Ulmban kiás- holttestét. A apítani, vajjon ág esete forg- átkísérték az azonban le sem

Keletben

Cluj.

Az alkoholcsempész gróf

Egy amerikai alkoholcsempészbanda vezérét, Polignac grófot letartóztatták és 25.000 dollár kaució ellenében bocsátották szabadon

Newyork, június 11. A newyorki lapok messze szétágazó alkoholcsempészbanda leleplezéséről számolnak be. A prohibíciós rendőrség egy általános razia során letartóztatta a banda számos tagját, akik között ismert francia importőrök, borkereskedők és más üzletemberek vannak. A letartóztatottak a legmagasabb newyorki körökkel érintkeztek és a legelőkelőbb newyorki szállodákban laktak. A csempészbanda vezetője Polignac gróf ismert francia pezsgőgyártó társaság igazgatósági tagja, aki a legelőkelőbb newyorki szállodában a fejedelmek részére fentartott lakosztályban lakott és itt is tartóztatták le.

A banda letartóztatása Newyorkban óriási feltűnést keltett. A csempészbanda vezetője elsőrendű szervezete volt, hatalmas raktárteleppel rendelkezett, rengeteg teherautója és katonailag kiképzett fegyveres őrsége volt az alkoholszállítások védelmére. A bandának elárulítóhelyei voltak Newyork legelő-

kelőbb negyedében és a csempészeknek több mint száz ügynöke volt összeköttetésben a legelőkelőbb newyorki körökkel.

Polignac gróf egy francia ősmemesi család sarja, azzal védekezik, hogy esze ágában sem volt kijátszani az amerikai prohibíciós törvényt, ő egy francia pezsgőgyár társtulajdonosa és nem magánosok részére közvetítette a legfinomabb gyártmányú szeszesitalokat, hanem hajóállatok számára, miután az amerikai hajóknak joguk van az amerikai zóna elhagyása után szeszesitalt kiszállítani. Polignac gróf azt vallotta, hogy Kanadából jött és a lakásán lefoglalt palackok minták voltak, amelyekből senkinek sem adott el.

A prohibíciós rendőrség Polignac grófot 25.000 dollár kaució ellenében szabadlábra helyezte, de a bünygyi eljárás folyik ellene és ha sikerül pozitív bizonyítékokat szerezni, akkor öt évi fogház vár rá.

Nagy sikerrel zajlott le az aradi Keren Hajjeszód meeting

(Arad, június 11. Az Uj Kelet tud.) Az Erdélyben nagy eredményekkel működő Keren Hajjeszód delegáció, dr. Wilenszky Jehudával az élén, vasárnap délután Aradra érkezett. Az útlelemzésen a város zsidóságának képviselői fogadták a Palesztina-mozgalom őz vezérét és a delegáció többi tagjait. A város egész zsidósága meleg rokonszenvvel és nagy érdeklődéssel várta a hétfői meetinget, annál kellemesebbül hatott az Aradi Közlöny vasárnapi vezércikke, amely egy halom tájékoztatást összegeve, megpróbálta gyengíteni az aradi zsidóság érdeklődését.

Arad zsidósága azonban beszédes választ adott erre a zsidó problémát egyáltalában nem ismerő és tudatlanságoktól hemzsegő cikkre. A Kulturpalota nagytermet mintegy ezerötíz ember töltötte meg zsúfolásig.

A meeting első szónoka dr. Abeles volt, aki Herzl művének befejezéséről beszélt költői lendülettel. Dr. Zwi Levanon, a zsidó sorsról és a zsidó végetről mondott mélyen szántó beszédet, majd dr. Weisburg Chaim néhány héberül elmondott bevezető szó után rendkívül érdekes előadást tartott az asszimiláns zsidóságnak a Palesztina-munkába való bekapcsolódásáról.

Utoljára dr. Wilenszky Jehuda egy-órás hatalmas és nagy hatást keltett előadásában beszélt Palesztina mai helyzetéről, az antiszemitizmusról és a most felhívó új generációról.

A meeting mindvégig lelkes hangulatban folyt le, az összes előadók zajos óvációkban részesítették és különösen nagy hatást váltott ki, amikor Wilenszky és Weisburg beszédekben megadták a választ az Aradi Közlöny vezércikkére.

Megbüntettek egy orvost, aki a kötszerekben felejtette az injekciós tűt

Berlin, június 11. A német főváros orvosi köreiből nagy érdeklődéssel tárgyaltak dr. Hans Schlender orvos esetéről. Az orvost a munkaügyi bíróságnál bepanaszolta a nála alkalmazásban volt Anna Hollinger, aki beadványában elmondta, hogy amikor kitakarította az orvos rendeléséből, egy használt köztözőanyagban injekciós tűt talált és ezzel megsértette jobbkeze mutatóujját.

A bíróság előtt dr. Hans Schlender kijelentette, hogy munkabálopése alkalomával szigorúan megtiltotta a szobaleányának, hogy az orvosi műszerekhez hozzányúljon. A bíróság azonban megállapította, hogy a tű nem volt a műszerek között, hanem egy vattacsomagban és a leány csak akkor vette észre a tűt, amikor ujjja már vérzett. A keze azonnal megdagadt és a leány heves fájdalmakról panaszkodott az orvosnak, aki azonban kijelentette, hogy ilyen ne-

vetséges tüszúrás miatt igazán nem érdemes jajgatni. Csak másnap, amikor a jobbkeze teljesen megmerevedett és nyilvánvaló volt a vérmérgezés, csak ekkor nyitotta fel a doktor a sebet. Csak hogy már késő volt, mert a vérmérgezés rohamosan terjedt és a leányt el kellett szállítani a kórházba.

Anna Hollinger a hosszú betegségért való kártalanítás fejében ezer márkát követelt. Az orvos azonban semmit sem akart fizetni:

— Ki tudja, hogy szurta meg magát a leány? Senki nem látta, hogy az én műszeremmel történt a sebesülés!

Az elnök erre kijelentette, hogy minden kétséget kizáróan csakis az orvos injekciós tűje okozta a leány szerencsétlenségét, amint ezt az orvos maga is állította a leánynak a kórházba való szállítása után.

Az orvos még sem mutatkozott haj-

landónak a kártalanítási összeg megfizetésére, mire a munkaügyi bíróság ítélethozatalra vonult vissza és dr. Schlender elítélte az eddig felmerült összes költségek kifizetésére. Azonkívül tartozik a további kezelési költségeket fizetni és ellátni a leányt mindaddig, amíg ismét munkaképes lesz.

A bíróság ugyanis arra az álláspont-

ra helyezkedett, hogy az orvos nem figyelmeztette őt sohasem arra, hogy a rendelésben visszamaradt kötszerekben ott felejtette egy-egy tűt és hogy arra vigyázni kell. A figyelmeztetés elmulasztása okozta ezúttal a bajt, aminek következményeit az orvos tartozik viselni.

Betörésen értek és letartóztatták Nagyváradon egy volt Wrangel-tisztet

(Oradea-Nagyvárad, június 11. Az Uj Kelet tud.) A Wrangel hadsereg szétverése után a hadsereg tisztjei szétszóródtak és 1920-21-ben több tiszt jött le Nagyváradra, ahol különböző foglalkozási ágakban helyezkedtek el. Közülük volt egy Osetzky Simon nevű, alig 16 éves fiatalember, aki egy nagyváradai mechanikushoz állott be tanulónak. Osetzky az utóbbi időben azonban elzúllott. A napokban betörők jártak a Fleischmann-féle fehérnemű üzletben, Huszár festékkereskedésében, Bá-

rány József, Taglich Adolf és Kalló István divatruházaiban. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be és így egy újjelnyomáiból megállapította, hogy a tettes Osetzky Simon volt Wrangel-tiszt, aki barátjával, Búszke Klárral követte el sorozatos betöréseit. A letartóztatott betörő beismerte, hogy Nagyváradon az utóbbi napokban elkövetett betöréseket ő követte el, egyúttal Nagyváradon is elkövetelt egy-két betörést.

A liberálisok védik Teodorescu volt CFR vezérigazgató üzelmeit

A Kamara mai ülése

(Bucuresti-Bukarest, június 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén Pistiner szenátormegtaga képviselő kérdi a közoktatásügyi minisztert: amennyiben felekezeti iskolákat a kormány csupán támogatni hajlandó és nem tartani, nem-e látja a miniszter szükségesnek azt, hogy állami kisebbségi elemi iskolákat állítson fel. Kérdi a pénzügyminisztert hogy a csatolt területken élő nyugdíjasok számára kiutalt százmillió lej hogyan fog felosztásra kerülni.

Justin Stanescu liberális képviselő Pompiliu Ionitescunak Teodorescu volt CFR vezérigazgató ellen emelt vádjával foglalkozik és azokat alaptalanoknak minősíti. Spineanu többségi azonnal reflektál erre a felszólításra és esodalkozásának ad kifejezést hogy a liberálisok fedezni akarják Teodorescu jüzelmeit. Teodorescu a Petrosanítól vásárolt drága pénzen rossz minőségű szövet. A CFR költségvetésében kétmilliárd lej van szétosztva és ezt a kétmilliárd lejt rossz és drága hazai szövet herdálta el Teodorescu akkor, midőn olcsóbb és jobb

minőségű külföldi szövetet évente kilenc százmillió lejt lehetne a CFR-nél megvásárolni. Teodorescu négy-milliárd lejes dűfűtett idezett elő a CFR-nél, hozza nem értékelte.

Pompiliu Ionitescu hasonló értelemben beszélt, majd Jonel Tarau többségi kijelenti, hogy a kamara szerdai ülésén adatokkal fogja bizonyítani a Teodorescu elleni vádakát.

Mireca Diuvara egy községi tanács felosztatása kérdésében interpellálja meg a belügyminisztert. Joanitescu belügyi államtitkár válaszol a felszólításra és kijelenti, hogy az ügy a legfőbb közérdektől nem érintett.

Duca: Feleljen az interpellációra inkább, miniszter ur.

Joanitescu: Csodálkozom Duca ur közbevetésén annál is inkább, hiszen belügyminiszter korábban legalább hatvan interpellációra adandó válaszával maradt adósom.

A kamara ezután megszavazza a halálra ítélt rendszabályozásáról szóló törvényjavaslatot.

Miss Newyorkot választották meg Miss Universumnak

(Newyork, június 11. Az Uj Kelet tud.) Galvestonból táviratozzak, hogy tegnap este lezajlott a világ szépségkirálynőinek versenye a „Miss Universum” címért. A verseny győztese Newyork szépségkirálynője lett, akinek a zsűri elnöke a megjelent óriási tömeg örömrivalgásai közepette akasztotta nyakába a „Miss Universum” felírást viselő aranykoszort.

A galvestoni erőpróban csak nyolc európai „Miss” és pedig Romania, Németország, Franciaország, Angha, Luxemburg, Hollandia és Ausztria szépségkirálynői vettek részt. Ismeretes, hogy a világ szépségkirálynőjének versenyét dúsgazdag galvestoni sportegyesületek kezdeményezték és finanszírozták. Romania részvételét, mint azt annakidején megírtuk, külön is komplikálta az a hars, amelyet két román lap folytatott a Miss Romania versenyének megrendezéséről. Romániában tudvalevőleg kétszer is vették fel egymással az ország szépeit. Az egyik csak Párisba jutott el és bukaresti lapok szerint, egy zajos bizai kirándulás után végleg visszautazott Párisba,

ahol egy új ismerőséhez fűzők gyűjteményét szűkelt. Konstancában hangya vőlegnyűt.

Magda Demetrescu kisasszony, az „igazi” Miss Romania het nárók európai társnőjével egyetemben szerencsésen kijutott Galvestonba, bár gazdasági körülményei minimálisak voltak, nemcsak azért, mert szépségének kifogástalansága fölöttébb magára a zsűri is csak két szavazattal bírt, hanem azért, mert az amerikaiak még eddig egyetlen esetben sem nyújtottak európai lányt a legszebb nő címenek pálmáját. A galvestoni szépségverseny győztese ezúttal is egy newyorki Miss lett. A versenyen összesen negyvennégy szépségvételkedett egymással, akik a megjelent harmincezer főnyi publikum előtt három kilométeres útvonalon felvonulva mutogatták bájukat. A legbájosabb természetesen egy amerikai volt közöttük. „Miss Európát” és több európai szépségkirálynőt visszatartották a versenyen való részvételtől azok a hírek, amelyek a verseny rendezőinek nem egészen kifogástalan erkölcsiségéről kelték szánva és amelyek többé-kevésbé valónak bizonyultak.

Miér

Egész ser

(Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítójától) városok egyik kétségelentül még és ezzel kapcsolatos kérdésben is, min oldást illetékes köreztőlvitelétől közérdeklődésre tá hogy ezen a téren a hozzáfűzött r zálása.

Még ma

— A megindult flotta munkatárs tégakartell vezető cíéért fordultunk. tának egy bizony és a tavalyelőtti á azonban még nem téglafogyasztás ké lával haladja tu számot és ez min nyitja, hogy az é nem olyan méretű vevő lakásmizéri Oka ennek legelső az általános gaz ellenére, hogy a i paloták építése ro az ingatlan me százalék jövedelm akdnak, akik így mehetnének. Na bankoknak állana szont az amortiz nájban ismeretlen kok teljesen elzá járatu nagyobb k mivel a mai viszo nincs meg a gara helyezett tőke bizt tőke pedig, amely nak, Ausztriának oda nagyszabású segítőkezet, ilyen nem tehet mást, példát és máshol

Miér
kezdés

— Van egy sp vényünk, amely r tár követeléseinek annyit jelent, ho magánhitelező se hogy követelése nem-e fog a kínos követeléseivel és a bejegyzése mellett. A mérnökegyesület régóta legfőbb Sorozatos interven ellenere is máig cs sikerült ebben az törvényt úgy érte ingatlantól folyó sőbbégi joga a ki

— Ez a törvény mas arra, hogy tartsa az idegen tő ban ilyen és ehhez építkezőknek még lelkönyvekben p rangsorolójegyzés i napot. És nem egy az előjegyzésért i múltán érik a kell Egészen lényegtele utasítják néha viss beadott kérvényeke történni aztán az előzik az embert e más hitelezők.

Az ad
ígér az újonnan é

Női és

Ha nem hívták fel rá, önmaga kérje a sékelt

Miért nincs kilátás az építkezések megindulására

Egész sereg gazdasági reformra van szükség, hogy az építkezések megindulhassanak

(Cluj-Kolozsvár, június 11. *Az Uj Kelet tudósítójától.*) A romániai nagyvárosok egyik legégetőbb problémája kétségtelenül még mindig az építkezések és ezzel kapcsolatban a lakások gyártásának kérdése. Valahogy ebben a kérdésben is, mint sok másban, a megoldást illetően szakkörök a stabilizáció keresztülvételét várták. Nyilvánvalóan közérdeklődésre tartható tehát számot az, hogy ezen a téren mennyiben váltotta be a hozzáfűzött reményeket a lej stabilizálása.

Még mindig pang az építkezés

— A megindult építkezések, — mondotta munkatársunknak a kolozsvári téglakartell vezetője, akihez információért fordultunk. — kétségtelenül mutatnak egy bizonyos lendületet a tavalyi és a tavalyelőtti állapotokhoz képest. Ez azonban még nem jelent sokat. Az ideai téglafogyasztás körülbelül 1 millió téglával haladja túl a tavalyi fogyasztási számot és ez mindennél jobban bizonyítja, hogy az építkezések még mindig nem olyan méretűek, hogy az egyre növekvő lakámszériát enyhíteni tudják. Oka ennek legelsősorban természetesen az általános gazdasági krízis. Annak ellenére, hogy a lakóházak, pláne a bérpaloták építése rentábilis üzlet, hiszen az ingatlan meghozza a maga 16—18 százalékos jövedelmeit, nagyon kevesen aknának, akik ilyen vállalkozásba felelmehetnek. Nagyösszegek ma csak bankoknak állanak rendelkezésükre, viszont az amortizációs kölcsön Romániában ismeretlen fogalom. Belföldi bankok teljesen elzárkóznak hosszabb lejáratú nagyobb kölcsönök folyósításától, mivel a mai viszonyok között törvényileg nincs meg a garancia arra, hogy a kihelyezett tőke biztosított. A külföldi tőke pedig, amely például Magyarországnak, Ausztriának készséggel nyújtotta oda nagyszabású építkezési akciókhoz, segítséget, ilyen körülmények között nem tehet mást, mint követi a belföldi példát és máshol helyezi el tőkéit.

Miért nem kaphatunk építkezési kölcsönt

— Van egy speciális telekkönyvi törvényünk, amely rangelőnyt ad a kincstár követeléseinek, ami más formában annyit jelent, hogy egyetlen bejegyzett magánhitelező sem lehet biztos afelől, hogy követelése végrehajtása esetén nem-e fog a kincstár előállni a saját követeléseivel és a magánhitelező minden bejegyzése mellett is fedezetlenül marad. A mérnökegyesületnek ez a törvény már régóta legfőbb problémáját képezi. Sorozatos intervenciók, memorandumok ellenére is máig csak egy kuriai döntést sikerült ebben az ügyben kapni, amely a törvényt úgy értelmezi, hogy csak az ingatlanból folyó követelésekre van előbbségi joga a királyi kincstárnak.

— Ez a törvény egymagában is alkalmas arra, hogy időtlen-időkéig távolartsa az idegen tőkét az országtól. Azonban ilyen és ehhez hasonló panaszai az építkezőknek még nagyon sok van. A telekkönyvekben például egy egyszerű rangsorelőjegyzés is eltart egy jó pár hónapot, és nem egyszer fordul elő, hogy az előjegyzésért folyamodót pár hónap múlva éri a kellemetlen meglepetések. Egészen lényegtelen formahibák miatt utasítják néha vissza hónapok múltán a beadott kérvényeket. Ilyenkor meg szokott történni aztán az is, hogy közben meg-előzik az embert egy pár száz ezer lejvel más hitelezők.

Az adómentesség kálváriája

A törvény különben adómentességet ígér az újonnan építkezők részére. Ezt

az adómentességet a törvény huszévi időközre szabályozza oly formában az első tíz év teljes adómentesség alá esik, az azt követő öt év 75, az utolsó 25 év viszont 25 százalékos adómentességben részesül. Ezt az adókedvezményt a Casa Constructiiloron keresztül kell, hogy megkapják az építkezők.

Ennek működése azonban szintén nagyon sok kívánnivalót hagy maga után. A helyzetet komplikálja az, hogy a kedvezmény megadásához nagyon sok utánjárás szükséges és számtalan oly formalitáson kell keresztülni, amelynek tulajdonképpen semmi praktikus haszna nincs. Ugyanakkor például, ami

Megkötötték Párisban a 200 millió frankos mezőgazdasági kölcsönt

(Bucuresti-Bukarest, június 11. *Az Uj Kelet tudósítójától.*) Az „Ultima Ora” jelentése szerint Lugosanu miniszterelnökségi államtitkár párisi tárgyalásai mégis sikerre vezettek. A lap szerint a tárgyalások eredményeképpen a Banque de France és De Pais Bas körül csoportosuló bankkonzorcium 200 millió francia frank (egymilliárd 300 millió lej) kölcsönt folyósít Romániának a mezőgazdasági hitelintézet felállítására és a kisgazdáknak okosabb kölcsönnei való ellátására céljaira. Virgil Fotarca földművelésügyi államtitkár vasárnap este az

orient expresszel Párisba utazott, magával vitte a kormány felhatalmazását arra, hogy a megállapodást Románia nevében aláírja. A kölcsön visszafizetését Románia az állam tulajdonában lévő Banca Nationala részvények elzálogosításával garantálja.

Június 30-án lesznek Erdély és Bánát területén a cionista kongresszusi választások

Az összes frakciók bevonásával megalakult a Központi Választási Bizottság. Három delegátust küld Erdély a zürichi kongresszusra. A jelölések benyújtásának záróterminusa június 25-ike

A Cionista Világszervezet alkotmányának és választási szabályzatának megfelelően június 10-én megalakult az E. Zs. N. Sz. Központi Választási Bizottsága, amelynek az a feladata, hogy a zürichi XVI. cionista kongresszusra küldendő delegátusok választását egész Erdély és Bánát területén irányítsa és ellenőrizze. A Központi Választási Bizottságban az elmúlt kongresszuson önálló listával szerepelt összes pártok és csoportok képviselve vannak. A Központi Választási Bizottság (rövidítve KVB) tagjai a következők: Fischer Lipót elnök, Noszin Mór és Weinberger Nándor a klal-cionisták képviselőit, Klein Eljahu a Mizrachi képviselőit és dr. Herschkovits Ferenc a H'ach-dut-párt képviselőit.

Minden pártnak joga van eredeti delegátusát helyettesíteni. A revizionista unió egyelőre csak tanácskozási joggal vesz részt a KVB ülésein.

A KVB június 10-én tartott ülésén mindenekelőtt elhatározta, hogy

a kongresszusi delegátusok választási napja június 30-ika

az egész ország területén.

A választások lebonyolítására mindenütt, ahol legalább 10 sékelfizető van, az összes frakciók bevonásával kell megalakítani a helyi választási bizottságot. A bizottság megalakulásáról legkésőbb június 20-ig kell a KVB-ot szabályos alakulójegyzőkönyvvel értesíteni. Olyan községek, amelyekben tiznél kevesebb sékelfizető lakik, a legközelebbi helyi választási bizottság hatásköre alá tartoznak.

Az általános választási utasításokat az E. Zs. N. Sz. Központi Választási Bizottsága már szétküldte az összes választási helyekre a sékelbiztosok, vagy helyesoportok címén. A további instrukciókat az Uj Keletben fogja a KVB közzétenni.

Erdély és Bánát zsidósága a XVI. világkongresszusra három delegátust választ, illetve klüd. Ahhoz, hogy valakit jelöljenek, száz igazolt sékelfizető aláírása szükséges a jelölőívön.

Azokon a helyeken, ahonnan június 20-ig a Központ nem kapja meg a

sékelszámolást, a sékelfizetők nem vehetnek részt a választásokban.

A jelölés határideje június 25, ami azt jelenti, hogy a KVB csak azokat a jelöléseket veszi figyelembe, amelyek június 25-én d. u. 6 óráig hozzá beérkeznek. A jelölőívhez mellékelni kell minden egyes jelölt nyilatkozatát, hogy más listán nem vállal jelöltséget és hogy kötelezi magát a kongresszus összes ülésein való részvételre saját költségén. Legfeljebb hat név szerepelhet ugyanazon a listán, még pedig úgy, hogy minden rendes delegátus neve után közvetlenül be kell írni, hogy akadályoztatása esetén ki lesz a pótdelégátusa.

A KVB megküldött a választóhelyeknek egy mintaformulát az Exekutive által kibocsátott választási jegyzőkönyvből, amelyet kérünk még három példányban lemasolni. A választás után mind a négy példányt ki kell tölteni, egy másolat a helyi választási bizottság elnökénél marad, aki az összes választási okmányokat felelőség mellett kezeli, míg az eredeti jegyzőkönyvet és két

kor a városi építészeti hivatal bekéri az építendő háznak a homlok és alaprajzát, ugyanakkor Bukarestbe be kell küldeni a kérvénnyel egyidejűleg számos más igazoló irattal együtt. Hogy mire jó ez, arra minden valószínűség szerint Bukarestben sem tudnának felvilágosítást adni.

Az építkezések képe a fenti nyilatkozat szerint tehát nem igen biztató. A lakáskérdés a lakbérszerződések meghozásabízása ellenére is még mindig nyílt problémája Románia nagyvárosainak s egyelőre objektíve megállapítható, hogy még csak kilátás sincs arra, hogy rövidesen az adott helyzetben valami javulás álljon be.

orient expresszel Párisba utazott, magával vitte a kormány felhatalmazását arra, hogy a megállapodást Románia nevében aláírja. A kölcsön visszafizetését Románia az állam tulajdonában lévő Banca Nationala részvények elzálogosításával garantálja.

másolatot gondosan kitöltve, legkésőbb július 3-ig be kell küldeni a KVB-hoz (Cluj, Str. Baron L. Pop 10.), hogy az július 5-én délután 6 órakor beérkezzen, mert különben nem lesz figyelembe véve.

A szavazáshoz szükséges szavazólapokat később fogja a KVB elküldeni. Az egyes listákon sem korrigálni, sem változtatni nem lehet, mert a szavazatot érvényteleníti. Az elküldendő szavazólapokat a helyi választási bizottság elnöke őrzi és ő is felelős érte. A szavazás ellenőrzése érdekében mindenütt haladéktalanul össze kell állítani a választási névjegyzéket, vagyis az 5689. évi sékelfizetők névjegyzékét, amely a szavazás alatt a választási bizottság előtt kell, hogy legyen.

Az E. Zs. N. Sz. Központi Választási Bizottsága:

Fischer Lipót, s. k. elnök.
Klein Eljahu, s. k. alelnök.
Noszin Mór, s. k.
Weinberger Nándor, s. k.
Dr. Herschkovits Ferenc, s. k.

Változatlan Maniu édesanyjának állapota

(Bucuresti-Bukarest, június 11. *Az Uj Kelet tudósítójától.*) Bukaresti tudósítás nyomán egyes kolozsvári lapok is megírták, hogy Maniu hétfőn délben ismét Badacsnyba utazott, arra a hírre, hogy édesanyja, Clara Maniu asszony egészségi állapotában rosszabbodás állott be. Egyik hír sem felel meg a valóságnak. Maniu asszony állapota változatlan. Hatiegan Juliu professzor vizsgálta meg legutóbb az agg matronát és megállapította, hogy a 86 éves asszony betegségének oka előrehaladott korában keresendő. Állapota pillanatnyilag nem ad aggodalomra okot.

Maniu szombat este utazott vissza Badacsnyból a fővárosba. Vasárnap reggel már audiencián jelent meg a régens-tanács előtt, hogy az ortánkérdésről és

a Magyarországhoz intézendő demarsról referáljon, vasárnap este pedig a miniszterelnökségi palotában első ízben látta vendégül fogadóestélyen a főváros politikai és társadalmi előkelőseit. Az estélyen megjelent a bukaresti diplomáciai kar, résztvettek azon a nemzetközi földművelésügyi kongresszus vendégei is.

Maniu a legnagyobb román kitüntetést a Károly-rend szallagját viselte, az egyetlen dekoráció, amelyet életében elfogadott.

Szépességápolás! Hölgyfodrászat!

Hajszálak és szemőcsök végleges kiirtása, ráncok, miteszerek, szeplős arcok rendbehozatala műtermemben, vagy otthoni kuráimmal. Hajvágás, ondulás stb. — Ingyen tanácsadás! „Margó”-szalon Braşov, Főter. Virág sor 14. I. em.

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

A POLIP

Írta: FJODOR VLADKOV

— Meglehet, hogy én sem szagoltam bele.
 — És ebből mi következik?
 — Ebből az következik, hogy bizony én is foglalkoztam egy kissé textiliákkal.
 — És mire vállalkozhatna?
 — Mindenre.
 — Például?
 — A példa itt van a tényekben. Ime, itt van a kérvényem, legyen szíves írja rá az ön döntését. Ez az egyik példa. És itt a második példa.
 Kivette táskáját, felpattantotta a zárat, ügyesen és szakavatottan és kivett belőle egy csomó okmányt.
 Itt egy ajánlólevél ott, itt van attól is és itt van a harmadiktól.
 Egyik nagy nevet a másik után találtam a levelei alatt. A kormányhatóságok vezetőemberei ajánlották, amiből meg lehetett állapítanom, hogy be tudta magát csempészni ezekhez az emberekhez és nyilván ép olyan ravaszul, főlegesen és nyugodtan szerezte meg tőlük az ajánlásokat, mint amilyen nyugalmával akar most idekerülni a gyárba. Most már láttam, ez egy fatális jellem, egy ember, akinek szokatlanul gigantikus hite van saját elhivatásában.
 — Mindezek ellenére Kovaljow elvtárs, tessék vegye vissza kérvényét és vegye le a nyakamról az ajánlót. Nem kell senkitől referencia.
 — Hát legyen úgy. Látom, ön nem akar engem elfogadni. De biztosíthatom, hogy én magam is meg tudok állani saját lábaimon, én nem riadok vissza nehéz utaktól és az én számomra nincsenek betöltött helyek.
 Valósággal elborított ez az ember, hogy vinné el őt az ördög!
 — Mi az ön speciális szakmája?
 Ekkor két kezét beszütyeltette nadrágzsebébe és az asztal mellett fel és alá járkált, közben taktusokat vert ki a talpával. Aztán a cigarettája mögül szólt egészen fölényesen:
 — A forradalom arra oktatott ki bennünket, hogy minden tehetséges ember kötelessége szemrebbenes nélkül, bármilyen szakmát átvenni.
 — Ön azt hiszi, ha felszólítást kap arra, hogy kémiai vagy építészeti, vagy gyapotipari dolgokban dolgozzon, ön ezt el ne tudná szemrebbenes nélkül vállalni?
 — A szemüket a vérbajosok szokták rebenteni. Nietzsche ezt már régen megmondta — szólt cinikusan.
 — A vörös hadseregbe ön nyilván már beleszagolt?
 — Ma az emberek huszéves korukban már ismerik az élet minden szagát. A vörös hadsereg nem tetszik nekem. Az emberek itt nagyon is egyenes vonalban masíroznak és én az egyenes vonalakat nem szívlelem.
 — Én viszont nem vagyok barátja a kacskaringós és komplikált vonalaknak. Ennélfogva nem járunk egyazon úton. Látja, nekem sok dolgom van, kérem, hagyjon békét nekem. És felkérem egyúttal, hogy máskor ne tiszteljen meg látogatásával...
 Vidáman, méltóságteljesen hagyott el, mint egy győztes hadvezér. Amikor háttát nézem, széles lapockáit, még ott is láttam a nagy önbizalmat és azt a büszkeséget, amely nyilván elhítheti vele, hogy nem éli hiábavalóan földi életét.
 Két nap elmúlt.
 A nagy nyugtalanságban és az üzleti élet gondjaiban egészen megfélekedtem róla. Idegeket felőrölő napok voltak, a munkások tele voltak félelemmel és bizalmatlansággal. Minden szabad időmet azzal töltöttem, hogy közéjük mentem, megnyugtattam őket és igyekeztem rábeszélni arra, hogy ne izgassák hiábavalóan magukat. Az asszonyok azonban sántak a levegő terhes volt szitkokkal, az emberek valósággal meg voltak habonázva, tanácstalanság, rettegés és féltő uralkodtak. A hivatalos bizottsá-

gok előtt botrányok játszódtak le és félreértések. A gyár, mint egy olajozatlan kerék, nyöszörgött, a munkások bösz szemekkel néztek és fájdalommal kellett éreznem, hogy közöttem és közöttük megszakadt az érzés fonala.
 E napok egyikén bementem az üzemi tanácsba. A folyosón nagy embertömeg nyugtalanodott, mint svábbogarak egy tisztátalan konyhában. Vitakozás volt, szitkozódás és harag. Akik nem vitatkoztak, sötétben ültek és vártak valamire. Végigmegyek a szobán és látom, hogy az elnök oldalán ott ül az én dugóhúzó és valamit magyarázott az elnöknek. Az elnök a kulturbizottság ügyeit intézte és halszemekkel nézett az idegenre.
 — Hát maga ide is becsont, Kovaljow elvtárs? Mit csinál itt?
 Mosolygott, mint egy régi barát és egy csecesmő elragadtatásával felém nyújtotta kezét:
 Még nem határoztam, vajjon elfogadjam-e kezét, amikor már hanyagul odatapasztotta ujjaimhoz. Ezután nagy önbizalommal visszadült a székébe, egyik lábát ráarkta a másikra és cigarettára gyujtott.
 — Mi én és a kulturbizottság elnöke, kedves igazgatóm, éppen azon gondolkodom, hogyan lehetne néhány, súlyos kulturproblemat megoldani. Én elértem, hogy néhány javítást eszközöljünk az eddigi programon. Bizonyos dolgokat amerikai módszerrel fogunk végrehajtani. A kulturbizottság elnöke úgy véli, hogy van tehetségem és energiám. Azt hiszem, teljes egyetértésben vagyunk.
 A kulturbizottság elnöke mosolygott és lelkesülten mondotta:
 — Be kell vallanom... Csomó értékes dolgot hallottam... Teljesen meg vagyok vele elégedve. A dolgokat kissé át kell módosítani és azt hiszem, hogy az úgy menni fog...
 — Így tehát Kovaljow elvtárs, ugy látszik, beleharaptak!
 — Ugy van, kedves igazgató ur, beleharaptak...
 — Maga nagyon egy nyakas fickó, azt mondhatom!
 — Az ember leméri magát céljai szerint. A világos cél pedig kibontakozik az ember szívósságában.
 Láttam, ez nem egy ostoba ember. Az okos embereket szeretem. Örömmel telik bennük.
 Az üzemi tanács elnöke elővigyázatos ember volt, aki finom érzéket tanúsított a munkásság hangulata iránt. Együtt nőtt fel velük, mindenkinek ismerte sajtósságait. Nekem fiatalkori barátom volt. A forradalomért együtt lelkesedtünk és a gyárat is voltaképpen mi ketten hoztuk üzembe. Melegsivű fiú volt, aki utolsó ingét adta ide és hajlandónak mutatkozott nem egyszer életét is feláldozni társaiért. Első látásra sötét volt, bikaszemű, emberkerülő. Aki először ismerkedett meg vele, szivtelennek nyersnek és talán korlatoltnak is láthatta. Különösen a bajusza járult sokban hozzá, hogy az ember visszataszítónak érezze őt. Hosszu bajusza lehullott álla végéig. Volt valami benne a pókból, valami idegenszerű és félelmetes. De a lelke, állithatom, finom és érzékeny volt.
 — Nézd csak Andrijusa testvér, vigyázz, nehogy bajba kerülj. Nem szeretem, ha a leépítés alkalmával új embereket állítasz munkába!
 — Miről beszélsz, az ördögbe is! Ha régi emberetnek nem tudjuk elhelyezni, hová tegyem az ukaját?
 — Nezz oda, erre a rácsálóra. Már egyszer hozzám jött s megkapart. De elküldtem őt az ördögbe. Látom, most nálad próbálkozik, a kulturbizottságnál.
 — Vagy úgy, te Kovaljow elvtársról beszélsz!
 Szemeiben gyermeki lángok gyúltak, a bajuszának utolsó szála, mint pók-

lábak lógtak le.

— Ugy látom, testvér, nem értesz az emberekhez. Az a legény ott nagyon értékes, valóságos virtuóz kultúrügyekben. Csodákat tud.
 — Látom, már te is beleestél. Figyelmeztetek, nehogy bajok legyenek. Leépítés van az egész vonalon, meglátod, botrány lesz, ha a munkások megmozdulnak a dolgozó.
 Nemokára egy féltucat elbocsátott munkás — fiatal suhanék — berohantak hozzám. Izzadtan, dülledt szemekkel a szavak artikulátlannal ömlöttek belőle.
 — Mit jelent ez, elvtársam, bennünket csak úgy kihajítanak, mint a szemetet és banditák bejönnek hozzánk nagy fizetéssel és az első helyre kerülnek. Nem vagyunk hajlandók eltérni tőlük és nem engedjük, hogy a fejünkre köpjének.
 — Miről van szó, gyermekek. Itt nincsenek banditák és senki nem köp a fejetekre. Össze-vissza beszéltek!

(Folytatása köv.)

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

— *Hevesi Piroska növendékeinek modern estje.* Tegnap este a katolikus gimnázium dísztermében tartották meg modern estjüket *Hevesi Piroska* növendékei. A program első pontján *Neufeld* Endre szerepelt, aki Bartók egyik darabját játszotta sok zenei érzéssel. Utána *Kalz Böske*, már a mult alkalommal is kiemelt tehetséggel Bossi két szivtyét játszotta el *Stotter* Sanyi ezen az estén is elhivatottságáról tett bizonyosságot *Scattler* Jolán Busoni és Moussorgsky darabjait adta elő figyelemreméltó technikával és muzikális felkészültséggel. *Kahán* Ilus szintén tehetségesnek mutatkozott. Feltűnést keltő volt *Vámos* Magda játéka, aki Chidionescu és Niemann darabjait adta elő megkapó intelligenciával és sok kongenialitással. *Vogel* Ida egy humorizet játszott rátermettséggel. *Brown* Margit Manuel de Falla egyik igen szép alkotását szólaltatta meg, már ismert intelligens játékkal. Méltó a teljes elismerésre *Szabó* Géza játéka, aki Kodály- és Dohnányi-darabokat adott elő egy kiforrott művész készségével és intuíciójával. *Bernstein* Jolán nagyon komoly zeneti tehetség, aki ezuttal is sok tapsot aratott. *Sleiner* Juci egy gyermekdarabot játszott sok kedvességgel és készséggel. *Leb* Margit ezuttal is behízyonyította, hogy sok érteke van a muzikalitáshoz. *Mályás* Ilonka ismét hájos és közvetlen játékkal gyönyörködtetett. *Farkas* Nusi finom, átértett játéka ezuttal is méltó elragadtatást keltett. *Fogel* Mária kész művésznő, akit szinte fölölleges külön megdicsérni. Nagyon komoly értéket jelent *H. Grünfeld* Ella játéka, aki nemcsak bensőséges, hanem intelligenciában is kiemelkedő interpretációjával vonta magára a figyelmet. *Stefanidesz* Marika Dohnányitól játszott egy marsot, amellyel sok tapsot aratott. *Izzák* Laura tegnap este is fejlődéséről és komoly művészi elhivatottságáról győzte meg a hallgató közönséget, mely a koncert befejeztével *Hevesi Piroskát*, a kiváló művésznőt is melegen ünnepelte.

A Magyar Színház műsora:

Szerda este 9 órakor: *Ábris rózsája*. (Nagyon olcsó mozihelyyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Marsi Gizi, Miklóssy Margit, Stoll Béla bucsufellépése ezidényben. Sorozatszám 413.)
 Csütörtök este 9 órakor: *Kolozsvári bál*. Utána: *Boszorkánytánc*. (Biro Lajos 4 felvonásos színműve. Nagyon olcsó, mozihelyyárakkal. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Laczkó Aranka, Petróczy Alice, Székelyhidu Adrienne, Dr. Janovics Jenő, Balázs Samu, Hoykó Ferenc, Kemény László, Lantos Béla, Mészáros Bé-

la, Olasz Lajos, Tóth Elek bucsufellépése ez idényben. Sorozatszám 414.)
 Péntek este 9 órakor: *A testőr*. (Az idei évad utolsó színházi előadása. Podr Lili, Mihályffy László bucsufellépése. Táray Ferenc vendégjátéka. Nagyon olcsó mozihelyyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 415.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Szombat, június 15: Szóktetés a szerájból
 Vasárnap, június 16. (este): *Trubadur*.
 Hétfő, június 17: *Lakmé*.
 Kedd, június 18: *A ballejtiskola és kar előadása*.
 Szerda, június 19: *Fidejő*.
 Péntek, június 21: *Zsidónő*.
 Vasárnap, június 23: *Pillangó kisasszony*
 Szerda, június 26: *Doralice*. (Bemutató-előadás).
 Péntek, június 28: *Doralice*.
 Vasárnap, június 30: *Szóktetés a szerájból*.
 Az előadások kezdete este 9 órakor. A bemutatót kivéve, minden előadásban a népszerű helyyárak érvényesek.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Szerdán 5 és 7 órakor: *A szenvedély*.
 Csütörtökön csak 5 és 7 órakor: *A szenvedély*.
 Pénteken csak 5 és 7 órakor: *A szenvedély*. (Utolsója Kolozsvárról).
 Szombaton 5, 7 és 9 órakor *grandiózus* premierà: *Az álomlovag*. (A leggalmasabb, legbámulatosabb kalanddramája. Az amerikai Paramount filmgyár felülmúlhatatlan remeke. Főszereplő: Fred Thomson. Helyyárak: 30, 20 és 10 lej).
 Vasárnap, június 16-án d. e. 11-kor: *Mosé* matiné, 15 és 10 lejés helyyárakkal. A fekete madár. Lon Chaney-vel a főszerepbe. És kasagató kísérő műsor.
 Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: *Az álomlovag*. (A kalanddramák fejedelme).
 Hétfőn 5, 7 és 9 órakor: *Az álomlovag*.

A színházi Iroda közleményei:

Ma este mozi-helyyárakkal: *Ábris rózsája*. Az idei évad óriási sikerű újdonsága, az *Ábris rózsája* színe ma este, nagyon olcsó helyyárakkal 9 órakor, 50, 40, 30, 20 és 10 lej egy-egy jegy ára.
 Holnap este: *Kolozsvári bál és Boszorkánytánc* — 50, 40, 30, 20, 10 lejés helyyárakkal. A holnap esti előadás keretében bucsuzik a drámai együttes zöme a kolozsvári közönségtől erre az idényre. Utoljára lépnek fel: Laczkó Aranka, Petróczy Alice, Székelyhidu Adrienne, Janovics Jenő, Balázs Samu, Hoykó Ferenc, Kemény László, Lantos Béla, Olasz Lajos, Mészáros Béla, Tóth Elek. Színrekerül Tabéry Géza lelkes hangú Kolozsvári bál-jas utána Biro Lajos érdemes 4 felvonásos darabja, a *Boszorkánytánc*. Az előadást nagyon olcsó, mozi-helyyárakkal (50, 40, 30, 20, 10 lej) tartják meg.
 A Szendvedély utolsó előadása. Már csak ma, holnap és holnapután látható az óriási sikerű *Szendvedély* — *Greta Garboval* a főszerepben. Ma, holnap és holnapután csak két előadás lesz naponta a magyar színházban: 5 és 7 órakor. Helyyárak: 30, 20, 10 lej.
 A magyar színház bucsufellépése: *A Zebra* éjjeli előadásán kívül már csak három előadást tart a hosszú nyári szünet előtt a színház. Ennek a három előadásnak a keretében bucsuzik a színház drámai együttese Kolozsvárról. Az idei évad óriási sikerű műsor-darabjait tüntette ki erre a három előadásra a színház. Szerdán este 9-kor az *Ábris rózsája*, csütörtökön este 9-kor a *Kolozsvári bál* és *Boszorkánytáncot*, pénteken este pedig a *Testőrt* adják. Mindezeket a bucsufellépéseket nagyon olcsó mozi-helyyárakkal tartják meg. Jegyek árak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Jegyekről azonban tanácsos előre gondoskodni.

I. D.
 reueve
 Negyedév
 133 hős
 X évtulyan
 1929 Juni
 • 1689 e
 Az első
 Hivatalos je
 hogy a tegnapi
 tachescu közok
 terjesztésére 25
 vazolt meg a
 Az ősszeg, ame
 ségek iskolatny
 és távolról sem
 Romániában él
 számláló népi
 nyeit csak m
 A kisebbségi o
 gekkel kénytele
 tendőn kereszt
 egymást váltog
 hogy nem tette
 han, hogy a n
 és nevelőtörök
 rosszindulatu
 törvények ross
 ezernyi nehez
 tettek a kisebb
 sertes és küzd
 nap bizonytala
 dese elé.
 Huszonötmill
 ősszeg, egy c
 hisszük, hogy
 juk, hogy őt k
 deficitje megha
 25 millió lej gy
 ségi oktatás t
 meglehetősen
 emeljük a segé
 nyét a napi es
 ez azért történi
 megszavazásán
 fősége van. A
 zása kisebbségi
 veteléseinkért f
 fontos etapját
 Miért is har
 kisebbségek az
 siért? A kisebb
 gátása az állam
 lessége, hogy
 alkotmányos
 nem zárkózhat
 sem. Nyilvánva
 talanság volt a
 gárnak külön t
 porgatott fillér
 számára is sul
 ugyanakkor m
 fenntartásában
 adójával. Sőt,
 hogy a kisebbs
 haladó mértékb
 ket az állam te
 mézetes és ma
 hogy ha a kise
 vesznék részt a
 schein, úgy elvá
 többségi nemzet
 doskodik a kise
 sáról és nevelés
 1926-ig azonb
 kormányok m
 sebbségi segély
 tása elől is. Az
 az első, amely
 jogosságát elvb
 séggel kötött po
 kivitelre nem k
 a kormány 30 n
 a pénzügyminis
 lis főtisztviselők
 tését meghiusító
 many megbukot
 került liberális
 a minisztérium